

Usein kysytyt kysymykset ja vastaukset – Työkykyohjelman valtionavustushaku

Valtionavustuksen hakeminen

Ketkä voivat hakea valtionavustusta ja kuinka paljon?

Kunnat ja kuntayhtymät voivat hakea valtionavustusta.

Työkykyohjelman mukaisiin valtionavustuksiin varattu kokonaiseuromäärä perustuu valtion talousarvioon. Hankkeiden avustusten enimmäiseuromäärät määrittyvät vuosittain STM:n vahvistaman enimmäismäärän pohjalta. Työkykyohjelman hankkeille jaettavissa oleva enimmäismäärä on yhteensä 12 miljoonaa euroa. Valtionavustuksella voi kattaa enintään 80 prosenttia hankkeen valtionavustuksella katettavaksi hyväksyttävistä kustannuksista. STM vahvistaa vuosille 2021 - 2022 myönnetyn avustuksen sen pohjalta, vahvistaako eduskunta ohjelman määrärahan tuleville vuosille. Tämän vuoksi valtionavustus myönnetään vuosille 2021 ja 2022 ehdollisena.

Mihin mennessä kuntasitoumukset pitää toimittaa ja missä muodossa?

Valtionavustusten hakuaika alkaa 16.4.2020 ja päättyy 15.6.2020. Alueelliseen hankkeeseen osallistuvien kuntien ja kuntayhtymien kuntasitoumukset toivotaan toimittaviksi viimeistään 15.6.2020 mennessä. Hankkeen hallinnoija vastaa siitä, että sopimus sisältää kaikki osallistuvat kunnat ja kuntayhtymät, ja että listauksessa mukana olevat kunnat ja kuntayhtymät ovat tehneet sitovat päätökset hankkeeseen osallistumisesta. Jos kuntasitoumukset toimitetaan myöhemmin tulee siitä tiedottaa hakuajanpuitteissa ja sopia päivämäärä, jolloin ne toimitetaan STM:n kirjaamoon.

Jos kuntayhtymä on hankkeen hallinnoija, tuleeko kaikkien kuntayhtymän jäsenkuntien tehdä erilliset päätökset alueelliseen hankkeeseen osallistumisesta?

Kunnat ovat voineet siirtää sosiaalihuollon ja perusterveydenhuollon järjestämisvastuun yhteistoiminta-alueelle, joka voi olla kuntayhtymä tai perustua isäntäkuntamalliin. Mikäli kyseessä on maakunnan sosiaali- ja perusterveydenhuollosta järjestämisvastuussa oleva kuntayhtymä, kuntasitoumuksiksi riittää kuntayhtymästä sen hallintoelimen päätös, jonka toimivaltaan asia kuuluu.

Valtionavustushankkeiden hyväksyttävät kustannukset

Mihin Työkykyohjelmaan liittyvää valtionavustusta voi käyttää?

STM myöntää kunnille ja kuntayhtymille valtionavustuksia, jotta ne voisivat valmistella ja ottaa käyttöön työkyvyn tuen ja tuetun työllistymisen menetelmiä sosiaali- ja terveydenhuollossa. Avustuksia myönnetään vuosille 2020 – 2022.

Työkykyohjelman tavoitteena on:

1. Lisätä osatyökykyisten työttömien työllistymisen edellytyksiä, työ- ja toimintakykyä ja yhteiskunnallista osallisuutta.
2. Luoda monialainen palvelukokonaisuus, jossa osatyökykyisten työttömien työkyvyn tuen tarve tunnistetaan ja jossa palvelut ja palvelupolut toimivat asiakaslähtöisesti.
3. Kehittää ammattilaisten osaamista siten, että he tuntevat työkyvyn tuen palvelukokonaisuuden ja osaavat hyödyntää sitä asiakkaan parhaaksi.
4. Tuottaa tietoa osatyökykyisten työttömien palveluiden ja etuuksien yhteensovittamiseksi sekä lainsäädännön kehittämisen tueksi.

Valtionavustuksella tuettavat toimenpidekokonaisuudet ovat 1. työkyvyn tuki osaksi tulevaisuuden sosiaali- ja terveystieteistä ja 2. tuetun työllistymisen menetelmät.

Työkyvyn tuki osaksi tulevaisuuden sosiaali- ja terveystieteistä -toimenpidekokonaisuuden tavoitteena on:

1. Tunnistaa sosiaali- ja terveystieteissä työttömien asiakkaiden työkyvyn tuen tarpeet.
2. rakentaa asiakkaiden tarpeisiin vastaava työkyvyn tuen palvelukokonaisuus.
3. varmistaa yksilölliset palvelupolut ja palvelujen saanti 4. vahvistaa ammattilaisten työkyvyn tuen osaamista.

Toimenpidekokonaisuuden kohderyhminä ovat TE-toimiston asiakkaina olevat työttömät työnhakijat sekä ilman työtä olevat työkäiset, jotka eivät ole työnhakijoina TE-toimistossa.

Tuetun työllistymisen menetelmät -toimenpidekokonaisuuden tavoitteena on:

1. Vahvistaa ja selkeyttää työllistymistä tukevaa sosiaalihuollon palvelupolkua.
2. Ottaa käyttöön laatuksiteereihin perustuva tuetun työllistymisen työhönvalmennus ja arvioida sen toimeenpanoa, soveltuvuutta ja vaikuttavuutta.
3. Vahvistaa ammattilaisten tuetun työllistymisen menetelmien osaamista.

Valtion viranomaiset eivät voi käyttää valtionavustusta ja osallistuvat hankkeeseen omalla kustannuksellaan.

Valtionavustuksella voi kattaa enintään 80% hankkeen valtionavustuksella hyväksyttävistä kustannuksista. Voiko 20 %:n omavastuusuuden kattaa työpanoksella?

20 % osuuden voi kattaa työpanoksella.

Mitä kuluja hyväksytään takautuvasti ennen rahoituspäätöstä hankkeen kuluiksi?

Takautuvasti ennen rahoituspäätöstä hyväksytään pääsääntöisesti hakuprosesseihin sekä alueellisen valmistelun organisoitiin liittyviä kustannuksia. Hankehakemukseen sisältyvää toiminnan kehittämistä ei voida korvata takautuvasti.

Voiko valtionavustusta kanavoida sivistystoimen alaisten työntekijöiden kehittämistyöhön osallistumiseen?

Kyllä voi silloin, kun heidän työskentelynsä on osa Työkykyohjelman mukaista hankesuunnitelmaa, se on kuvattuna ja siitä aiheutuvat kustannukset sisältyvät hankkeen talousarvioon.

Ovatko hankkeelle asetetun ohjausryhmän kokouksista aiheutuvat kustannukset hyväksyttäviä kustannuksia?

Hankkeen ohjausryhmän kokouksista aiheutuvat kustannukset ovat hyväksyttäviä kustannuksia.

Hankehallinnointi

Mihin maksatukseen sisällytetään ennen rahoituspäätöstä aiheutuneet kustannukset ja miten esimerkiksi hankevalmistelua tehneen henkilön työaikaa tulee seurata?

Ennen rahoituspäätöstä hankkeelle aiheutuneet kustannukset tulee sisällyttää hankkeen ensimmäiseen maksatushakemukseen. Hankkeelle tehtyä työtä tulee erikseen seurata, mikäli kyseessä ei ole 100 %:n hankkeelle työtä tekevä hankehallinnoijan henkilöstöön kuuluva työntekijä (jolloin kustannus saadaan

suoraan kirjanpidon kautta). Työajan seurantaan voi käyttää hankehallinnoijan omia lomakkeita tmv., josta selviää aika milloin ja mitä työtä hankkeelle on tehty. Lomakkeet allekirjoittaa työntekijän esimies ja hankehallinnoija säilyttää lomakkeet osana omia hankeasiakirjoja.

Yhteistyö ja kumppanuudet

Keiden kanssa yhteistyösopimuksen voi tehdä?

Kaikkien avustettavaan hankkeeseen osallistuvien organisaatioiden kanssa, jotka käyttävät valtionavustusta ja ovat siten osa valtionavustushanketta.

Missä asemassa on yksityinen/ulkoistettu palvelutuotanto? Miten se otetaan huomioon niin, että nämä alueet eivät jää ulos?

Valtionavustusasetuksen mukaan hakemuksen liitteeksi tulee selvitys siitä, miten kunnat osallistuvat hankkeeseen niiden järjestämisvastuulleen kuuluvien palveluiden osalta, jotka ne hankkivat yksityiseltä palveluntuottajalta. Toteuttamistavat vaihtelevat ulkoistussopimuksien laajuudesta riippuen. Valtionavustusta ei voi käyttää järjestöjen, säätiöiden tai yksityisten yritysten toiminnan kehittämiseen, vaikka hankkeeseen osallistuvat kunnat tai kuntayhtymät hankkisivat järjestämisvastuullaan olevat palvelut ostopalveluna em. toimijoilta.

Avustuksella voidaan ostaa asiantuntijapalveluita ja muita palveluita hankesuunnitelman toteuttamiseen. Hankinnat hankkeessa tulee suunnitella huolellisesti ottaen huomioon hankintalain (laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista, 1397/2016) säännökset. Hankinta-asiakirjat (mm. tarjouspyyntö, tarjous ja päätös) on arkistoitava osaksi hankkeen asiakirjoja.

Onko mahdollista hakea avustusta hankkeeseen, joka kohdistuu pelkästään osa-alueeseen yksi (työkyvyn tuki osaksi tulevaisuuden sosiaali- ja terveystieteistä) tai kaksi (tuetun työllistymisen menetelmät)?

Kyllä, tämä on mahdollista. Valtionavustushauissa katsotaan kuitenkin eduksi, jos hakija hakee molempiin toimenpidekokonaisuuksiin.

Millaiset päätökset kuntien sitoumuksista edellytetään?

Sitoutumiseksi tarvitaan kunnan toimivaltaisen tahon päätös. Sitoumuksen antaja kunnan tai kuntayhtymän puolesta riippuu kunkin organisaation päätöksentekojärjestelmästä.

Voiko hakija ja hankehallinnoija olla eri?

Ei voi olla. Hallinnoija on se taho, kenelle avustus myönnetään. Toki avustushakemusta voidaan täyttellä yhdessä useamman organisaation kanssa, mutta joka tapauksessa hankkeen hallinnoijan tulee olla siinä mukana ja ilmoittaa hakemuksessa sitoutumisensa.

Voiko vetovastuussa olla myöhemmin joku muu asetuksessa mainittu taho, kuin hakijataho?

Asetus lähtee ajatuksesta, että avustus myönnetään hankehallinnoijalle. Juridisesti hankehallinnoijaa on melkoisen vaikea vaihtaa hankkeen aikana. Alueella voidaan kuitenkin sopia tehtävistä ja vastuista eri toimijoiden välillä myös siten, että jostain osakokonaisuudesta vastuu on hyvinkin suurelta osin jollain muulla kuin hankehallinnoijalla. Hakemuksen jättämisen jälkeen, mutta ennen avustuspäätöksen antamista hankehallinnoijaa voisi vielä vaihtaa. Avustus myönnetään hakijalle, joka vastaa avustuksen hallinnoinnista. Avustuksen ja sen myötä hallinnointivastuun siirto toiselle vaatii muutospäätöksen.

Minä aikana avustus on käytössä?

Avustuksen käyttöaika määritellään avustuspäätöksessä. Vuodelle 2020 myönnettävä avustus on käytännössä käytettävä lokakuun 2022 puoliväliin mennessä, jotta hallinnoija ehtii hakea avustuksen maksuun ennen sen vanhenemista. Tämä määritellään päätöksessä.

Voiko kuntayhtymien (esim. Kainuu, Siun sote) henkilöstöpanos olla 20 % vai pitääkö sen tulla kunnista?

Kuntayhtymien henkilöstöpanos voidaan laskea mukaan omakustannusosuuteen.

Voidaanko alueella sopia erikseen omavastuuosuuden jakamisesta? Eli omavastuuosuuden kerryttämisen ei tarvitse jakautua tasaisesti?

Kyllä, näin voidaan sopia.

Onko hanketoteuttaja hankehallinnoija vai kaikki sitoutuneet organisaatiot?

Hanketoteuttajia ovat kaikki ne tahot joille (joiden kirjanpitoon) syntyy hankkeen kustannuksia (hankkeeseen sitoutuneet organisaatiot).

Voiko hankehakemuksen yhdyshenkilö olla ennen hankehenkilöstön palkkaamista muu kuin hankehallinnoijan edustaja?

Hankehakemuksen yhdyshenkilö voi olla valtionavustuksen hakuvaiheessa muu kuin hankehallinnoijan edustaja.

Kansallinen kehittäminen sekä yhteistyökehittäminen ja kumppanuudet

Voiko hankkeissa tehdä yritys yhteistyötä, millaista?

Hankkeissa voi tehdä yritys yhteistyötä. Jos yhteistyö sisältää ostopalveluita, hankinnat tulee suunnitella huolellisesti ottaen huomioon hankintalain (laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista, 1397/2016) säännökset.

Hakemusten arviointi

Miten hankkeet arvioidaan ja päätetään avustusmäärät ja saajat?

Hankehakemukset arvioidaan STM:n laatimien arviointikriteerien mukaisesti. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) ja Työterveyslaitos (TTL) avustavat valtionavustushakemusten arvioinnissa ja päätösten valmistelussa sekä hankkeiden toimeenpanossa.

Valtionavustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hanke täyttää valtionavustuslain (688/2001) 7 §:n yleiset edellytykset. Lisäksi hankkeen tulee täyttää seuraavat valtioneuvoston asetuksen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtionavustuksista vuosina 2020–2023 (13/2020) 2 §:ssä todetut edellytykset:

1. hanke on tarpeellinen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseksi ja se tukee palveluiden kehittämistä ja tehostamista, hyvien käytäntöjen levittämistä sekä toimintatapojen uudistamista;
2. hankkeella on kiinteä yhteys julkiseen sosiaali- ja terveydenhuoltoon;
3. hankkeessa otetaan huomioon valtakunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistusta koskevat linjaukset;
4. hankkeessa otetaan huomioon tarvittava poikkihallinnollinen yhteistyö; ja
5. hankkeen voidaan arvioida olevan tuloksellinen ja laaja-alaisesti hyödynnettävä.

Koska päätökset valtionavustuksen saajista tehdään, miten päätöksistä ilmoitetaan?

Sosiaali- ja terveysministeriö tekee avustuspäätökset syksyn 2020 aikana. Hakijoille ilmoitetaan päätöksestä kirjallisesti.